

BULGARA ESPERANTISTO

Organo de Bulgara Esperantista Asocio

Rekomendita de la Ministerio de Publika Instruado per cirkulero № 1870 de 27. I. 1922.

Jarabono: 20 bulgaraj levoj, 1 svisa franko, 4 respondkuponoj aŭ egalvaloro.

Adreso: SOFIA, poŝtkesto 233

Jaro XV

Januaro-Februaro 1934

№ 5-6

Al la Bulgara Esperantista Societo
per transsendo per lingvo krestano
per kresan saluto

Krakovo 11/VIII 1912

L. L. Zamenhof

ТВОРЕЦЪТЪ НА ЕСПЕРАНТО И НЕГОВИЯТЪ АВТОГРАФЪ

(„На Българското Есперантско Дружество изпращамъ по г-нъ Кръстановъ моя сърдеченъ поздравъ. Краковъ, 11. VIII. 1912. Л. Л. Замenhoфъ“)

Апелъ къмъ есперантскитѣ два въ България

Драги съидейници,

Както ураганътъ презъ есенята тресе гората и падатъ умрѣлитѣ и полумъртви клони, така и сегашната криза бушува въ всички страни, като и България не прави изключение. Мъртвитѣ клони падатъ. Нима и нашиятъ органъ „Bulgara Esperantisto“ ще бжде единъ отъ тия паднали клони? Нима не можемъ да имаме стабиленъ Есперантски съюзъ? Повече отъ половината година мина, времето за развиване трескава дейность отъ дружествата въ провинцията почти отлетя, а ние не можемъ да се похвалимъ съ задоволителна работа, защото малко курсове се водиха презъ изминатото време, малко забави се уредиха и накрай, нека откровено се признае отъ всички, че организационното сцепление между дружественитѣ членове не е голѣмо. Има дружества, дето се правятъ само едно или две събрания презъ цѣлата година, а нѣкъде не могатъ да се събератъ да се излъчи едно настоятелство, понеже всѣки гледа да не даде нѣщо отъ свободното си време за общата кауза, за нашата скжпа идея. Нима само за забавление се учи есперанто, нима не сме се проникнали отъ оня духъ, който е вложенъ въ международния езикъ? Има избрани настоятелства, които не сж зарегистрирали абсолютно никаква дейность. Не сж написали поне едно писмо да се обадятъ на съюза, за да покажатъ, че още сж живи. Не сж положили поне малко трудъ, да събератъ абонамента отъ тия, които получаватъ органа ни или, ако сж го събрали, не го изпращатъ, защото сигурно нѣматъ време да сторятъ това. Ние апелираме къмъ управата на дружествата да се проникнатъ отъ съзнанието, че тѣ трѣбва да изпълнятъ дълга си, щомъ веднажъ сж поели кормилото на дружеството. Тѣ не трѣбва да отнематъ възможността на други по-дейни да излъзатъ на

чело и да дадатъ всичко, що е необходимо да се даде за успѣха на нашата скжпа идея. Нима се иска много голѣмъ трудъ да се уредятъ всѣкиседмични събрания — срещи, въ които да се упражнява езикътъ, да се разрешаватъ организационнитѣ въпроси, които животътъ всѣки денъ слага на разглеждане? Ако това не може, нека се правятъ на две седмици или най-малко месечно, но да се изоставятъ членоветѣ безъ такива, то значи да се загуби връзката и утре да осъмнемъ съ все по-малко членове, които се интересуватъ отъ есперанто. Нима не Ви е известно колко наши изпитани пионери въ миналото сега вече никакъ не искатъ да чуятъ за нашия езикъ, защото не е имало въ миналото този изпитанъ начинъ на задържане на нашитѣ хора? Ето защо дружествата ни не могатъ да изпратятъ членски вноски за повече отъ 10 члена, а отъ това следва слабостта на съюза. Слаби дружества, анемични настоятелства, дезентересиране отъ общата организационна работа и накрая вегетиращъ съюзъ. Има още време за опомняне, за водене на курсове, за да може да влѣзатъ нови струи въ оредѣлитѣ кадри. Нови борци ще се спечелятъ, за да се ускори денътъ, въ който ще се поздравимъ съ тържеството на скжпата ни идея. Недейте оставя нито единъ есперантистъ, който е въ града Ви, въ селото или въ околността, да остане вънъ отъ дружеството, да не получава органа ни, да не стане и той апостолъ на идеята, която ние така много скжпимъ. Уредете вечеринки, утра и забави, за да увеличите приходитѣ на дружеството и припадащата се частъ да пратите на съюза, което до сега никое дружество не направи, макаръ че ни изпратиха дописки и афиши, за да ги помѣстимъ въ Б. Е.

Нима есперантистътъ, проникнатъ отъ значението на нашия спомагателенъ езикъ, не може да отдѣли въ годишната 40 лв., включващи абонамента за съюзния органъ, и помогне на съюза, който е обединителното звено между дружествата и отдѣлнитѣ членове? Толкова малко се иска, жертвата е нищожна, обаче идеализмътъ изглежда е много намаленъ въ днешнитѣ ненормални времена и хората като *че ли* вече престанаха да бждатъ носители на възвишеното въ живота, а се помириха съ материалното, съ егоистичното и животуватъ безъ да се вълнуватъ отъ голѣмитѣ проблеми на живота. Вѣрваме, че картината не е толкова мрачна и че се намиратъ още наши съидейници,

годни да носятъ факела на прогреса, съ достоинство да се красятъ съ нашата хубава зелена петолъчна звезда. Нека бжде девизътъ на всѣки съзнателенъ есперантистъ, да привлече поне единъ новъ неорганизиранъ съидейникъ въ дружеството и да внесе 40 лв. за съюза, защото само ако се водимъ отъ това начало, ще разчитаме на по-добро бждеще, на стабилни и силни дружества, на многобройни носители на скжпата ни идея и накрай мощенъ съюзъ, готовъ да отстоява на всички несгоди въ живота и да провежда съ твърда ржка целитѣ, които му е поставилъ уставътъ ни.

*Отъ Централния комитетъ
на Б. Е. С.*

HAĜI DIMITRO¹⁾ de Ĥristo Botjov²⁾

Vivas li, vivas en la Balkano,
En sang' droninta, je l' buŝ' ĝemvorto;
La bruston kovras profunda plago,
Bravulo juna kun vira forto.

Li ŝetis flanken pafilon sian
Kaj aliloken — glavon rompitan,
Mallumo kovras vidadon lian,
Buŝo malbenas mondon kreitan.

Kuŝas heroo, sur firmamento
Suno haltinta brulas kolere,
Rikoltistino kantas sur kampo,
Pli forte sango fluas libere...

Estas rikolto, brilu la suno!
Malgajan kanton, sklavin', lamentu!
En tero sklava mortos tribuno,
Tia heroo... sed kor' silentu!

Ĉiu falinta por la libero
Li ja ne mortas, lin funebradas:
Nатурo, besto, ĉielo, tero
Kaj la poetoj pri li kantadas.

Tage ombrumas al li aglino,
Lup' lekas vundon kviete lian,
Super li falko, birdo fratino,
Ankaŭ flegadas heroon sian.

Venis vespero, luna eliro...
Steloj surŝutas spacon ĉielan,
Arbar' susuras, blovas zefiro,
Balkanoj kantas himnon ribelan.

Blanke vestitaj jen nimfoj venas,
Belan, mirindan kanton sonigas,
Sur herbon marŝi senbrue penas,
Apud heroo sin proksimigas.

Unu sanigan herbon surmetas,
Dua aspergas vizaĝon lian,
Tria kisante al buŝ' sin ŝetas,
Kaj li rigardas la ĉarmon ŝian.

Per manoj plaŭdas, sin ĉirkaŭprenas,
Ĉielon celas nimfoj kantante,
Flugadas, dancas ĝis mateniĝas,
Spiriton ian zorge serĉante.

Kie Karaĝa³⁾ estas? Vi diru!
Kie militas nun mia bando?
Fratin', animon mian eltiru...
Mi volas morti en tiu lando...

Jen mateniĝas, sur la Balkano
Heroo kuŝas, sang' fluas pace,
Lup' lekas vundon de l' ĉefbandano,
Suno varmega brulas senlace...

Trad. P. Jordanov

¹⁾ Haĝi — pilgriminto. H. Dimitro, bulgara revoluciulo

²⁾ Poeto bulgara, ĉefo de ribela bando kontraŭ turkoj, falinta sur kampo de l' honoro en 1876.

³⁾ Stefano Karaĝa — ĉefo ribelista, kamarado de H. Dimitro, kun kiu li militis kontraŭ turkoj.

Ĝis Ĉikago kaj reire

Klariga noto. En la supre titolita verko — vojaĝskizoj — trovis sian artistan esprimon kaj sian kontentigon la vagado (ebligita de riĉulo) de Aleko Konstantinov († 1897) al la Nova Mondo. Tie li pentras senpere travivitajn sentojn. Tiu tiel memfide kaj artiste konceptita verko estas, laŭ konfeso de konata bulgara kritikisto, kanto de vivo, kiu per siaj unuaj akordoj ravas la leganton kaj lin tenas ĝis la fino en la potenco de siaj ĉarmoj, ne permesante al li respiri. Tia ventega vivo, tia movo! Legu ekz. la sensimilan bildon de la Niagara Akvofalo, kie estas nenia priskribo, kaj ĉio estas senpera vivo. En tia tempuo kaj en tia reliefo estas skribita la tuta verko. Antaŭ vi viciĝas plej diversaj bildoj: jen vi antaŭ la mirbela spektaklo de l' Nov-Jorka haveno, jen vi en la stratoj de la triunueca urbego, jen vi kondukata en la labirinto de l' Ĉikaga ekspozicio kaj senpera rigardanto de l' infera bruego tie kaj de l' nekaptebla por la plumo miksaĵo de lingvoj, kredoj, popoloj, krioj, kostumoj ktp. ktp., jen vi penetranta en la subterajojn de la ŝtata banko kaj rigardanta proprokule la metalon, kiu, mem morta kaj senmova, estas la origino de la tuta tiu kaptorna vivo kaj movo. Sed tio, kio metas tiujn vojaĝbildojn nemezureble alten, super la sennombraj priskriboj de vojaĝantoj kaj en kio kaŝiĝas ilia artista sekreto, estas ke fokuso de nia intereso ne estas la ekstero, nek la sensacio kun neviditaj mirakloj de l' naturo kaj kulturo, sed estas la animo de l' poeto. La vivo de tiu ĉi animo, la sentoj, la impresoj, kiujn ĝi travivas — jen estas la vera spektaklo, jen la vera dramo, kiu disvolviĝas antaŭ ni kaj kiun ni mem travivas.

I. H. K.

LA NIAGARA AKVOFALO*) (fragmento)

Niagara! Donu Dio al ĉiu elprovi tiajn feliĉajn sentojn, kiajn mi elprovis, kiam mi alproksimiĝis la Niagaran akvofalon, kaj ankoraŭ pli — kiam ekbrilis kun sia tuta majesto antaŭ miaj okuloj tiu mirindaĵo de l' naturo! Unu horo antaŭ ol atingi la Suspension Bridge — la stacion apud la akvofaloj, la kondukto proponis al ni kuponon por fiakroj, per kiuj dum kvar horoj ni promenados, por rigardi la akvofalojn de ĉiuj ĉefpunktoj. Por tiu ĉi plezuro ni pagis al li 6 dolarojn. Alveninte ĉe la stacio, ni transdonis por gardo niajn manpakaĵojn, supreniris en larĝan kupeon kaj ekveturis...

Mi ne estas aminta kaj ne scias, kion sentas homo, kiam antaŭstaras al li, post longa foresto, renkontiĝi kun la objekto de sia amo; kion sentas li ĉe unua prononco de reciprokeco; mi ne estas edziĝinta kaj ne scias, kion sentas la junulo, kiam li iras sub edziĝkronon aŭ trapasante la sojlon de la nova vivo... Sed mi scias, ke kiam nia fiakro ekiris al la akvofaloj, min kaptis ĝis tia grado nerva ekscito kaj netolerebla soifo, ke se en tiu ĉi momento malfermiĝus la ĉielo kaj sankta Petro

min vokus por malfermi al mi la pordon de l' paradizo, mi krius al li: „For kun via paradizo, lasu min vidi Niagaran!“ Niagara, kiu ekscitis mian imagon de infaneco kaj pro kiu mi nur sortoenviis la feliĉulojn, ne allasante eĉ penson, ke mi ĝin vidos iun fojon. Niagara — la mirinda ludo de l' naturo, kiu altiras milojn da eŭropanoj en la Novan Mondon — jen ĝi antaŭ mi! La radoj de nia kupeo ne sukcesos sin turni eĉ cent fojojn, kaj antaŭ miaj okuloj ekstaros la bildo... ĉu en unu el la mil varioj, kiajn treme pentris mia imago? Ni marŝas sur kurbiĝanta aleo. Antaŭ ni kaj post ni triumfe, flue, kvazaŭ sub takto de muziko, moviĝas, per veturiloj kaj piede, la alvenintaj el malproksimaj randoj amantoj de l' naturbelaĵoj. Iuj, alvenintaj pli frue, revenas jam. Feliĉuloj! Ili vidis Niagaran. Kaj tiu okdekjara avino, kiu apenaŭ paŝetas, subtenata de siaj nepoj, ankaŭ ŝi venis vidi kaj vidis jam la mirindajn akvofalojn; tio ĉi estis, videble, ŝia lasta deziro, ŝi ĝin atingis kaj nun trankvile adiaŭos la vivon...

Ni aŭdas surdan tondradon de falanta akvoamaso. Inter la arboj ekbriletis la ŝaŭmantaj bukloj de l' akvo fluanta sur oblikva ŝtonhava plataĵo. Ni trapasas ponton. La rivero, ĉirkaŭ cento da metroj larĝa, ekbrilis antaŭ ni, ŝaŭmanta kaj vivege celanta, inter miloj da ŝtonoj, al la abismo, antaŭ kiu stariĝas kolhararo de disbatita laktoŝaŭmo kaj malaperas... Renkonte ni vidas bordon, kiu tute vertikale perdiĝas en la profundon. Tio ĉi estas Kanado. Estas videblaj hoteloj, pitoreskaj vilaoj, dissemitaj tie ĉi kaj tie ĉirkaŭ la luksa parko de Viktoria.

Ni kurbiris en la aleo kaj ĉio malaperis; fortiĝas nur la subtera tondrado. La veturilo haltis. Ni malsupreniris kaj, laŭ la indiko de l' veturigisto, ni ekiris en vojeto inter la arboj. Aperis denove la Kanada bcrdo post la abismo; ni vidas jam la fundon de tiu ĉi bordo; jen ankaŭ la akvo, malklare-verda, finludinta jam sian rolon, laca, sed ankoraŭ ŝaŭmanta, iras mallaboreme por ripozo al la akvofalo... La tondrado antaŭ ni ĝis tiom fortiĝas, ke por povi nin aŭdi, ni krias. — Kelkaj ŝtupoj malsupren, unu ŝtona duonronda barilo... kaj la Niagara akvofalo! Jen ĝi!...

Multaj minutoj forpasis ĝis ni rekonsciiĝis! Ĉiuj rigardantoj estis konsternitaj, kiel en viva bildo! Ne miro, ne admiro, ne! la senlima respekto estis stampita sur ĉies vizaĝoj. Ĉiuj vizaĝoj estis seriozaj, iom palaj kaj kvazaŭ rigidigitaj! Kvazaŭ ne antaŭ la verko Dia, sed antaŭ Dio mem ili estis starigitaj!... Kiu povas, li priskribu tiun bildon; kiu povas, li fotografu ĝin, li pentru ĝin!... Mi ne povas.

— — — — —
— — — — —

Adiaŭ, Niagara! Tre mallonga estas la vivo, por esperi ankoraŭ foje vidi vin!... Fajfis nia lokomotivo, ekiris la vagonaro, turniĝis la ĉirkaŭaĵo, turniĝis la arbaro kaj kovris la akvofalojn.

Esp. Iv. H. Krestanov

*) Ni-a-ga-ra signifas hinde: jetanto de akvaj fulmoj — Rim. trad.

La centra komitato de la BEA en la kunsido de 25. I. 1934 akceptis la eksiĝon de s-ro St. Radev kiel membro de la redakcia komitato kaj anstataŭ li estis elektita s-ro K. Georgiev.

Oficejo kaj adreso de la Prezidanto de BEA estas: P. Jordanov, str. Alabinska, № 46, Sofia, Bulgarujo. Redaktejo kaj sekr. de BEA estas: P. Mitkov, bulev. Evlogi Georgiev, 49, Sofia.

Esperantaj vorfludoj^{*)}

(daŭrigo)

En tiu ĉi angulo ĉiu fratogajulo rajtas sidi kaj ridi.

51. Litero estas ero de lito, kaj multaj literoj faras literaturon.
52. Du malamikoj en unu vorto estas muskato.
53. El onoj de milio oni faras milionojn.
54. La moro de la maro estas marmoro.
55. Montarano estas speco de rano.
56. Oni ne ĉiam ŝatas ordoni, precipe ĉe la nuna ormanko.
57. Oficiro iras regule al sia ofico.
58. Partero estas ankaŭ ero de tuto.
59. Parketo ne estas en la parko, sed en la ĉambro.
60. Piano ne estas pia homo.
61. Pulvero estas vero de pulo, kaj pulvoro ne oro de pulvo.
62. Rozario ne estas ario de rozo.
63. Revido estas ido de la revo.
64. Se oni re-al-iĝos al UEA, oni real-iĝos.
65. Homo, kiu regas, estas regulo, sed regulo ne estas reganta homo.
66. Salono ne estas tiel sala kiel la salo.
67. Sukero estas ero de dolĉa suko.
68. Sen-temaj kaj sen-dataj, sent-emaj kaj send-ataj.
69. Sen-dota fraŭlino kaj send-ota letero estas malsamaj aferoj
70. Sekretario ne estas tre ŝatata de sekretario.
71. Ter-mino povas esti ankaŭ en la terminaro.
72. Voj-aĝo kelkafoje ne estas agrabla afero.
73. Val-oro ne ĉiam estas multekosta.
74. Vesp-ero povas piki.
75. Te-odoro estas alloga.
76. Testudo estas malfacila por la testudo.
77. Tol-ero estas utila por ĉiuj.
78. Ur-ino estas besto.
79. In-tima amiko.
80. Preta por kino.
81. Muzikisto estas vivanta persono.
82. Stelisto kun ĉapelo estas ŝtelisto.
83. Poŝ-hor-loĝ-mov-ig-il-et-aringo.
84. Aliinternacilingvoprojektistoj.
85. En Berno dum la naŭa universala kongreso de Esp. estis anoncite ĉe la esp. poŝtoficejo: Rapidu, samideanoj, postaĵoj alvenis! – forgesinte la supersignon sur certa litero. Tro malfrue oni korektis la eraron.

Iv. H. Krestanov

*) Tiaj vortludoj estas 250 kaj aperos en aparta libreto.

Есперанто е езикътъ на общото човѣчество, на близкото бждеще. Той ще се наложи на свѣта, въ който всички хора ще бждатъ братя. Той е рожба на една необходимостъ за новитѣ времена, които настѣпватъ, защото народитѣ не могатъ, и да искатъ, да останатъ въ разединение и врагове единъ на другъ. – Есперанто е създаденъ за връзка и сближение на народитѣ.

Атанасъ Миховъ

Американецъ за България (Ехо отъ всесвѣтския пѣтешественикъ Шереръ)

Блѣнувалъ още отъ малкъ за колосвѣтско пѣтешествие, г. Шереръ успѣ да пропѣтува презъ последнитѣ 2 години 45 страни въ петѣтѣ материка на земното кжлбо за 525 дни, като е взелъ 82,000 км. пѣтъ по море и суша, т. е. два пѣти околосвѣта, държалъ 322 сказки и си е служилъ най-вече съ вълшебния езикъ есперанто. И ето сега предъ насъ книгата му: „Около свѣта съ зелената звезда“ — колосаленъ илюстриранъ есперантски трудъ, който се чете като увлѣкателенъ романъ на единъ дѣхъ.

Авторътъ ѝ хвали всички страни, а отъ Балканскитѣ най-много — Югославия, която била сърдцето на полуострова. Ето какво пише на стр. 253-254 буквално за нашата родина, за която е далъ и две снимки (черпене „сладко“ и не много привлекателни „турци“):

„България — страната на розитѣ, наричана още „Балканска Швейцария“. Валѣше снѣгъ, когато пристигнахъ въ София, столицата, следъ 34-часово пѣтуване отъ Будапеща. Г. Ивановъ и капитанъ Радевъ ме придружаваха презъ голѣма частъ отъ моето двуседмично пѣтешествие изъ България. Г-нъ Кръстановъ, най-будниятъ българинъ въ България, ме представи на разни министри и високоставени личности (г. г. Константинъ Муравиевъ, Стоянъ Омарчевски, д-ръ Гаврийски и др.). Въ всички градове ме приветствуваха голѣмъ брой съмишленици. Изглежда, ча има безчетъ хиляди есперантисти въ България. Народътъ е много идеалистиченъ, но и малко фаталистиченъ. България е много страдала презъ последнитѣ вѣкове, ала най-сетне, следъ много скръбъ, се е издигнала въ слава. Българинътъ изобщо се смѣта за бавенъ, ала той е едновременно много издрѣжливъ, работливъ и пестеливъ. Две трети отъ жителитѣ сж селяни и почти всѣки селянинъ си има свое парче земя, което той самъ обработва много грижливо. Машини има малко.

Следъ разни сказки въ София, азъ пропѣтувахъ цѣлата страна, бѣхъ въ Враца, Орѣхово, Русе, Бѣла, Варна, Шуменъ, Ямболъ, Нова-Загора и Пловдивъ. Сказки ми устройваха навсѣкжде и ми оказваха голѣмо гостоприемство. Навсѣкжде препълнени салони — най-често по 500-750 души.

Въ Шуменъ, старъ турски крепостенъ градъ, полковникъ Силвестриевъ ме заведе въ кжщата на богато турско семейство. Отъ Русе направихъ кратко посещение до Румѣния. Съ нѣколко съмишленици минахме презъ величествения Дунавъ до Гюргево, за да посетимъ тамошния съидейникъ Кохъ.

Разхождайки се по дължината на красивото Черно-морско крайбрѣжие въ Варна, азъ съзнахъ внезапно факта, че се намирамъ пакъ въ юго-източния край на Европа, близо до турската граница. Презъ цѣлото ми престояване въ страната, бѣлъ снѣгъ лѣщѣше по полята, та трѣбваше да пѣтувамъ съ *шейна*, вмѣсто съ таксиметъръ.

Въ България азъ много обикнахъ *киселото млѣко*, което се яде нѣколко пѣти презъ деня. Сжщо и *сладкото* на лѣжички много ми се услади, както и гжстото турско кафе и други мѣстни специалитети.

Много ме интересуваха имената на съидейници, делегати, дружествени председатели, професори, доктори и пр. господи. Спомнямъ си съ голѣмо удоволствие съмишленицитѣ Актарджиевъ, Атанасовъ, Георгиевъ, Тричковъ, Герджиковъ, Станевъ, Начевъ, Гочевъ, Алтимирски, Сапунджиевъ, Писаровъ, Василевъ, Петровъ, Паскалевъ, Кадиевъ, Гартъ, Стоевъ и хиляди други — дори ако не мога да си спомня имената безъ помощта на бележника.

На 25. декемврий се върнахъ въ София. Ала не бѣше Коледа, защото въ България Коледа идва една седмица *следъ* Нова Година. А когато една полуседмица по-късно бѣхъ при-

стигналъ въ северна Югославия, Коледа бѣше вече минала. Въ България дойдохъ много рано, а въ Югославия много късно. Така че азъ съвсемъ не преживѣхъ Коледа презъ 1931 г. . .“

*

Въ частно писмо до менъ, г. Шереръ, като ми посвещава книгата си, се извинява, дето разполагаемото мѣсто не му е позволило да пише повече за България и да спомене още много съидейници отъ страната на розитѣ и

на късната Коледа. Той обещава, обаче, да стори това въ второ издание, което вече приготвява и за което ми праща своя материялъ относно България за преработване. Хвала нему и почетъ къмъ паметъта на гениалния творецъ на есперанто, Д-ръ Заменхофъ, който е далъ и нему и намъ възможность да се кажатъ още нѣколко добри думи въ чужбина за нашата многострадална родина!

Ив. Х. Кр-овъ

Kiel mi fariĝis esperantisto

Tio estis antaŭ 30 jaroj. Mi estis fininta la III-an klason de la knaba „klaslernejo“ en Vratca. La regimento, en kiu servis mia patro, translokiĝis en Orŝanie. La ĉi tie „klaslernejo“ tiam ne havis IV-an klason kaj miaj karaj gepatroj, estante neriĉaj, min dungigis ĉe seruristo por „fortikiĝi“ kaj „lerni metion“, malgraŭ mia deziro studi pluen. Laborante fornojn, veturilojn, draŝmaŝinojn, pesilojn ktp. mi ofte revis pri la lernejo, kie mi tre ŝatis lingvosciencan kaj geografian, kie miaj kajaraj de bulgara kaj franca lingvoj konstante „vojaĝis“ inter la lernantoj, kaj miaj memfaritaj geografiaj kartoj estis laŭdataj kiel modelo de la instruistoj. . . Mi profitis ĉiun liberan minuton, legante kion ajn kaj ekskursante en la pitoreskajn ĉirkaŭaĵojn.

Unu tagon, dum la Paska libertempo, falis en miajn manojn peco de ĉefurba ĵurnalo, servinta por envolvi fromaĝon. Hazarde miajn okulojn haltigis tie reklamo: „Lernu la internacian lingvon esperanto, kiu malfermas al vi la tutan mondon!“ Lernolibron oni povis havigi al si kontraŭ 2.50 leva—sumo granda por tiu epoko—ĉe iu G. Oreŝkov en Plovdiv. Granda estis mia deziro konatiĝi kun tiu mistera lingvo. Sed monon mi ne havis. Iu najbaro, boza-vendisto de albana deveno, baj Kipro, venis helpe al mi.

Li intencis veturi Amerikon, kaj ne sciis fremdan lingvon. Mi do mendis por li lernolibron de esperanto. Baldaŭ alvenis la fama „manokonduko“ de Oreŝkov kaj Popov, kaj laŭ ĝi mi eklernis. La lingvo de d-ro Zamenhof tute allogis min, — min kaptis precipe ĝia reguleco kaj la interna ideo. Esperanto fariĝis mia distro kaj konsolo dum la pena laborado en la serurejo, kaj mi benis la tagon, en kiu mi trovis la ĵurnalpeceton. . . Post nelonge mi skribis entuziasman leteron al ĝia aŭtoro en Varsovio, kaj responde mi ricevis adresaron kun sciigo, ke mi estas enskribita en la nomaro de la esperantistoj sub n-ro 12,607.

Li intencis veturi Amerikon, kaj ne sciis fremdan lingvon. Mi do mendis por li lernolibron de esperanto. Baldaŭ alvenis la fama „manokonduko“ de Oreŝkov kaj Popov, kaj laŭ ĝi mi eklernis. La lingvo de d-ro Zamenhof tute allogis min, — min kaptis precipe ĝia reguleco kaj la interna ideo. Esperanto fariĝis mia distro kaj konsolo dum la pena laborado en la serurejo, kaj mi benis la tagon, en kiu mi trovis la ĵurnalpeceton. . . Post nelonge mi skribis entuziasman leteron al ĝia aŭtoro en Varsovio, kaj responde mi ricevis adresaron kun sciigo, ke mi estas enskribita en la nomaro de la esperantistoj sub n-ro 12,607.

Nepriskribebla estis mia ĝojo. Kiu estis tiam pli feliĉa ol mi?! Mi ŝparis ĉiun mondonaceton kaj ekkorespondis kun malproksimaj landoj. La unua respondo ricevita estis poŝtkarto el Svisujo. Mi tre ekamis tiun landon. Ekpluvis skribaĵoj el ĉiuj randoj de la terglobo. Mi kvazaŭ ekflugis tra maroj kaj montoj al novaj horizontoj.

Miaj gepatroj rimarkis, ke mi fariĝis „alia homo“ kaj la venontan lernaron min sendis ree en Vratca por daŭrigi mian studadon. Multaj el miaj kunlernantoj en la IV-a klaso mokis min, ke mi perdas mian tempon kaj monon, kelkaj enviis min, malmultaj komprenis min. Sed el Saŭlo fariĝis Paŭlo. Baldaŭ mia korespondado, nutrata per la ŝparaĵoj de mia manĝo kaj dormo, plifortiĝis. Alvenadis el ĉiuj materikoj kartoj, leteroj, libroj kaj gazetoj, en kiuj mi jam kunlaboris. Interesiĝis miaj kunlernantoj kaj esprimis la deziron, ke mi malfermu kurson de esperanto. Mian unuan pet-skribon pri tio la direktoro rifuzis, sed nin ne forlasis la espero. Ni faris novan, kovris ĝin per multaj subskriboj kaj kristane frapis duan fojon sur la pordo de la direktoro. Nun li permesis la deziratan kurson, sed nur por la pli fortaj lernantoj. Kontrabande vizitis ĝin ankaŭ pli malfortaj. Baldaŭ niaj instruistoj konstatis, ke plifortiĝis la intereso al la lingvoscienco, geografio, historio. Ankaŭ la francan kaj bulgaran lingvojn komencis pli bone kompreni miaj kursanoj, dank' al la facila kaj logika gramatiko de esperanto, kiu ilin kutimigis enrigardiĝi pli profunden kaj analizi la ideojn. Tiam ankaŭ la plej grandaj skeptikuloj certiĝis pri la utileco de esperanto.

Pli malfrue tio sama ripetiĝis en la Pleven'a gimnazio kaj en la universitato de Sofia inter miaj kunstudentoj kaj profesoroj. Kelkaj el tiuj ĉi defendis ĝin per akademiaj paroladoj kaj artikoloj. La publika opinio fariĝis ankaŭ pli favora al nia granda ideo. Mi baldaŭ konatiĝis kun la konataj esp. pioniroj Rjaĥovski, Silvestriev, Evstifejev ktp. kaj ŝetis min en la movadon. Mi tiel multe entuziasmiĝis -- ho la bela juneco! -- ke mi volis alteni la verdan standardon kaj verdigi tutan Bulgarujon. Mi ŝtelis de mia tempo, skribadis, tradukadis, verkadis kaj baldaŭ, kiel instruisto, ekparoladis en urboj kaj vilaĝoj, ĉie frate akceptata de enlandaj samideanoj. La esp. radio estis jam penetrinta ĉie kaj la esp. stelo fariĝis vera emblemo de l' esperanto. Ankaŭ el fremdlando samideanoj komencis inviti min, aranĝante paroladojn por la propagando de esperanto. Kaj jen mi kun nia rusa amiko Evstifejev en Belgrado dum la Pasko 1909, kaj kun aro da balkanaj esperantistoj en Bukureŝto kaj Sinaja dum la somero de la sama jaro. Baldaŭ viciĝis kongresvojaĝoj al Krakovo (kie mi parolis unuan fojon kun la Majstro), Berno, Parizo, Hago, Nurnbergo, Vieno ktp. Kaj mi ekvagis tra la vasta mondo, en frata medio de plej diversaj rasoj kaj klasoj, milfoje certiĝante, ke la esperantaj sonoj estas novaj telefonfadenoj, per kiuj la homaro komunikas siajn komprenojn -- sian saĝon, sian amon -- sian koron. Preskaŭ „sen monero nur kun espero“ dum dekkvin jaroj mi -- neriĉa homo kun mankoj -- vagis nur kun tiu mirinda mond-ŝlosilo kaj kormalfermilo tra tuta Eŭropo, de Nigra Maro al Atlantiko, de Norda Maro al Mediteraneo, multon vidinte, aŭdinte, spertinte kaj laŭforte konatigante pri nia lando kaj popolo, pri niaj ĝojoj kaj suferoj.

Kaj mi ankoraŭ ĉiam benas la tagon, kiam mi trovis la ĵurnalpeceton.

Do, vivu esperanto -- la lingvo de l' espero, de l' amo kaj paco, la lingvo de la granda rondo familia -- de la vera tutmonda societo de nacioj!

Ivan Haralampiev Krestanov, L. K.

(ŝtata lektoro de fremdlingvoj en Sofia)

La XXI-a kongreso de la Bulgara Esperantista Asocio okazos la 22-24 de julio 1934. Informjon donas la Loka Kongresa Komitato -- Oreĥovo.

Bulgara Esp. Asocio kaj UEA

Georgi Harlambiev

Patrujo

Laŭ la propono de Universala Esper. Asocio, la Centra Komitato de Bulgara Esper. Asocio, en la kunsido de 23-a de febr. 1934, protokolo № 14, decidis la demandon pri la nova organiza formo de UEA. La C. Komitato aprobis la interkonsenton de Kolonjo kaj decidis aliĝi la Bulgaran Esp. Asocion kiel „Landa Asocio“ al UEA en Genevo.

La organizitaj bulgaraj esperantistoj devas pagi po 15 levoj jaran kotizon al UEA per BEA kaj tiel ili fariĝas membroj de UEA kun certaj rajtoj.

Koncerne la principojn de la nova Kolonja interkonsento kaj la rajtojn de la diversaj membroj de UEA — legu la apartan cirkularon, aldonita al „Bul-

Patrujo estas la ĉielo, tero, popolo, tradicio, konscienco, fajrujo, lulilo de la filoj kaj tombo de la avoj — kunigo de la leĝo, lingvo kaj libero.

Tiuj, kiuj servas al ĝi, estas: kiuj ne hontigas ĝin, ne priŝtelas ĝin, ne senkuraĝiĝas, ne mutiĝas antaŭ la popoloj malfeliĉoj, ne perfidas kaj ne subaĉetigas sin, sed kontraŭstaras, instruas la junajn, ofertas al ĝi siajn fortojn, toleras maloportunaĵojn, defendas la juston kaj mem vivas juste.

gara Esperantisto“, eldonita de s-ro St. Minkov — komitatano de UEA en Sofia, poŝta kesto 233

NIA VIVO

Sofia. Dum la vesperfestoj de la Verda semajno s-ro Krestanov paroladis en esp. pri siaj renkontoj kun d-ro Zamenhof en Krakovo 1912 kaj en Berno 1913. Li akcentis, ke neniu portreto de la Majstro transdonas lian simpatian figuron modestan kaj bedaŭris, ke neniu gramofondisko kaptis lian harmonian voĉon mildan. En tiu ĉi numero ni donas lian bildon kaj aŭtografon — saluton al la bulgaraj esperantistoj, kiujn li tre ŝatis.

— La Esperanta societo la 23. I. 1934, kun la konsento de l'direktoro de la ŝtata presejo s-ro V. Pavurĝiev kaj la kunhelpo de inĝeniero T. Bojaĝiev, aranĝis en la ĉambrego de l'grafika lernejo ĉe la ŝtata presejo priesp. paroladon por la oficistoj kaj laboristoj ĉe la presejo de samideano B. Oktomvrijski, sekr. de l' Sofia societo. Estis aranĝita ankaŭ ekspozicieto, kiu vekis grandan intereson. Rezultis kurso kun 20 p.

— La 3. III. 1934 la Esperanta societo aranĝas en la ĉambrego de „Zdrava Hrana“, str. Moskovska, literaturan-muzikan kaj dancamuzan vesperon kun tom-

bolo. Ĝi promesas esti unu el la plej belaj.

— La prez. de BEA s-ro adv. P. Jordanov gvidas kurson kun 20 p. en la vegetarana societo, str. 6. Septemvri № 3, dufoje semajne. Granda entuziasmo.

— Nia samideano Krestanov daŭrigas kun sukceso sian enketon pri la internacia lingvo inter bulgaraj verkistoj, profesoroj kaj ŝtatuloj.

— Ĉiuj esperantistoj estas invitataj viziti la Bahaj-kunvenojn de nia kanada samideano Miss Marion Jack en „Union-Palace“, ĉiumerkrede 7¹/₂ h. vespere.

Oreĥovo. Okaze de la XXI-a kongreso la loka societo vigle agadas. Jam finiĝis tri kursoj vizitataj entute de pli ol 100 personoj kaj gvidataj de s-ro R. K. Triĉkov.

La 6-an de febr. okazis solena fermo de la kursoj en la urba teatro, ĉe plena salono. Post kantado de la himno esperantista, deklamadoj, precipe de infanoj en esp. ktp., la kursgvidanto faris laŭvice kun la infanoj, gegimnazioj kaj geurbanoj, interesegegan provlecionon, kiu admirigis la publikon. Dekjaraj infa-

noj legis kaj parolis en esperanto tiel, kiel abituriento ne povas paroli france. Post tio, je la nomo de la infanoj Cvetanka Hr. Terzijska, de la gegimnazianoj f-ino Galina Spasova kaj de la geurbanoj s-ro Pano Iliev esprimis sian dankon al la lektoro, parolinte kompreneble en esperanto. S-ro Terzijski, advokato, je la nomo de ĉiuj gekursanoj donacis statueton al la lektoro, kiu respondis al ĉiuj disdonante esp. librojn.

Orehovanoj estas tre interesigitaj pri esp. kaj favore rilatas al ĝi kaj al la loka societo. Post la kursoj de s-ro Tričkov estas malfermitaj tri novaj unumonataj progresigaj kursoj por infanoj, gegimnazianoj kaj geurbanoj, gvidataj de s-ro Dočo Dimitrov en societa klubo.

Elektita nova estraro: prez. N. M. Kocev, vicprez. d-ro G. p. Ivanov, sekr. Dočo Dimitrov, kasisto G. Stanev, bibliot. As. Georgiev, kontrolkomitato: Iv. Spasov, V. Gerĝikov kaj Mih. Kraev.

La 13-an de januaro sukcese prezentita ĉe reĝiso de s-ro R. K. Tričkov la komedio „Herkuleso“ en bulgara lingvo. La sama komedio estos prezentota en esperanto dum la XXI kongreso.

— La 18-an de febr. — granda karnaval-balo esperantista, bonege vizitita en la urba teatro, speciale dekorita. Tri premiojn por maskintoj.

Lo-ko-ko funkcias. Sen granda bruo — belega kongreso! La 22-24-an de julio n. j.!

Stara Zagora. Esper. societo „Verdstelano“ elektis la komitaton: prez. Tod. Gospodinov; v. prez. Hr. Karakolev, sekr. D. Manĉev, kasisto Il. Zafirov, konsilanto Zl. Ĉvetkova.

Plovdiv. Esperanta societo „Kulturo“ denove ekfunkciis, oni elektis lokan komitaton: prez. P. Stoev, v. prez. Iv. Ĝarov, sekr. P. Petrov, kasistino Anka Bukureŝlieva kaj konsilantoj M. Aŝerov, A. Muler kaj N. Vasilkov. Kontrola komisiono: V. Komerĉero, T. Rojdo kaj A. Prahova. S-ro N. Vasilkov, eksdelegito de UEA en St. Zagora, nuntempe instruas esperanton en la forĝista lernejo. Partoprenas ĉiuj 60 lernantoj de la II speciala klaso, dank' al la favora permeso de la direktoro s-ro d-ro N. Ĵelev. Estas serĉataj adresoj de samaĝaj lernantoj por interkorespondado.

Lom. Esper. societo „Sukceso“ elektis jenan komitaton: prez. P. Prodanov, direktoro de la progimnazio, sekr. A. Videnov, kasisto Ev. A. Gavrilova, konsilantoj A. Gavrilov kaj N. Cenov.

Ruse. Esp. societo „Espero“ estas restarigita kaj havas jenan komitaton: prez. Hr. Stamboliev, agronomo, vicprez. I. Josifov, komercito, sekr. D. Ivanov, ĵurnalisto, kasisto Ivan Grozev, librovendisto, bibl. P. Lazarova, membro-konsilanto A. Slavov, oficisto. Kontrola komisiono: I. Stanĉev, M. Marinov kaj Filaretov. La societo kunvenas ĉiusemajne je 19. h. en kafejo „London“. Je la 21. l. 1934 oni malfermis esp. kurson per publika parolado de s-ro Hr. Stamboliev en la lernejo „Otec Paisi“, partoprenas 30 gekursanoj — komencantoj kaj perfektigantoj de la kursoj de s-ro Pamporov.

Okaze de la nomtago de Lia Reĝa Moŝto la Caro de l' Bulgaroj inter la prezidanto de la Esperanta societo en Rusĉuk kaj la Kortego estas interŝanĝitaj la jenaj telegramoj:

Hristo Stamboliev, prezidanto Esperanta societo „Espero“ Ruse.

Mi dankas kore al Vi kaj al viaj kolegoj societanoj pro la ĝentilaj bondeziroj.

La Reĝo

Sofia. Lia Reĝa Moŝto Caro Boris.

Okaze la feston de Via nomo bonvolu akcepti plej sincerajn bondezirojn de mi kaj de l' esperantistoj societanoj de „Espero“. Vivu por la bono kaj la feliĉo de Via reĝa hejmo kaj por nia kara Patrujo.

Prezidanto: *Hristo Stamboliev*

Gorna Orehovica. Esp. societo „Espero“ havas jenan komitaton: prez. Hr. Belmustakov, komercisto, sekr.-kasisto P. P. Markov, enterprenisto, konsilanto Hr. P. Konstantinov, oficisto. Kontrola komisiono: Iv. S. Stojnov, oficisto, Iv. L. Raĉev, komercisto kaj G. Iliev, dolĉaĝisto.

Sumen. Esp. societo „Probuda“ (Vekiĝo) havas jenan komitaton: honora prez. Il. Silvestriev, eksprez. de BEA kaj prez. de la distrikta konstanta komisiono, prez. Boris Kazanliev, prefekto de la distrikto, vicprez. G. Mitev poŝtoficisto, sekr. D.

Kostov, distrikta financa oficisto, kasisto G. Miĥailov, oficisto kaj bibliotekisto A. Simeonov, oficisto. Kontrolkomisiono: Il. Todorov, D. Kiselov, H. Reĝebov.

Burgas. Esp. societo „Nigra maro“ havas jenan komitaton: prez. A. Berkoviĉ, horloĝisto, vicprez. Hr. Kurtev, poŝt-

La tagĵurnaloj „Varnenski novini“, „Varnenska poŝta“ kaj „Ĉerno more“ havas regulajn esper. kolonojn.

Baldaŭ malfermintoj: kurso por komencantoj kaj supera kurso por progresintoj, kaj antaŭ la malfermo de la kursoj oni aranĝos „verdan semajnon“.

La fotografaĵo prezentas la ĵus finitan trimonatan esp. kurson gvidata de K. Konstantinov, sekr.-kasisto de la esp. societo „Nigra maro“ en Burgas.

oficisto, sekr.-kasisto K. Konstantinov bankoficisto, konsilantoj P. Ĵeljaskov, laboristo kaj St. P. Stojanov, komercisto. Kontrolkomisiono: K. Ivanov, N. Georgiev kaj N. Mavrov.

Varna. Esp. societo „Albatro“ havas jenan komitaton: prez. B. Tabakov, redaktoro de la Varna tagĵurnalo „Varnenski novini“, sekr.-kasisto: G. Hr. Dimov, del. de UEA, kasisto G. Nikolov, bibliot. J. Djulgerev, konsilanto K. Nikolov. Kontrolkomisiono: prez. G. N. Sapunĝiev kaj membroj M. Kandilarova, G. Kovaĉev.

Estas malfermita esper. kurso por komencantoj, gvidata de s-ro G. Dolapĉiev.

Ĉiun mardon oni aranĝas esp. renkontojn kun „Rondo Esperantista“, kio vekis grandan intereson inter la gesamideanoj.

Tirnov. Gelernanta movado. Antaŭ la ferio la societoj ĉe la knabina, knaba kaj komerca gimnazioj faris komunan ekskurson. Kvar kursojn oni malfermis por gelernantoj. La naskiĝon de Zamenhof oni festis en la knabina gimnazio, kantante, deklamante ktp. Bone vizitita. Nun pretiĝas vesperfestoj por geurbanoj.

Bela-Slatina. S-ro Rad. K. Triĉkov, ĉefdelegito de U. E. A., faris publikan paroladon kaj finis per prova leciono kun la publiko mem. Li ripetis la paroladon antaŭ la gelernantaro. Baldaŭ malfermitaj du kursoj.

Kjustendil. La gimnazia instruisto G. Rasolkov malfermis esper. kurson, kiun partoprenas 80 gimnazianoj. Ankaŭ la hebrea lernejo aranĝis tian.

El la vivo de la Centra Komitato

La sekretario de B. E. Asocio s-ro P. Mitkov la 19-an de januaro vizitis urbon Pleven. Tie li renkontiĝis kun nia samideno P. V. Dimitrov kaj informiĝis pri la stato de l' esperanta movado en la urbo. En Pleven restis nur kvar esperantistoj, kiujn s-ro Dimitrov konas. La plimulto de l' esperantistoj, kiuj en pasinta tempo fervore laboris por esperanto kaj eĉ eldonadis esperantan ĵurnalon „Verda Stelo“, estas forlasintaj la urbon.

La restarigo de l' esperanta societo en Pleven estas malfacila, ĉar ne estas instruistoj de esperanto kaj oni ne povas malfermi kursojn por ĝia ellernado kaj multigo de l' esperantistoj.

La 20-an de januaro la sekretario estis en V. Tirnovo, kie li renkontiĝis kun la prezidanto de l' societo esperanta s-ro Ivan Valĉanov, kiu detale rakontis al li pri la stato de l' societo kaj rimarkigis, ke estas multe da esperantistoj en Tirnovo ankoraŭ neorganizitaj, kiuj ne interesiĝas nun pri esp., kvankam en la pasinteco ili estis unuaj el la pioniroj laborintaj por la disvastigo de esp. S-ro Valĉanov promesis fari ĉion eblan por aligi

tiujn esperantistojn denove al la societo. S-ro Valĉanov havis en tiu tempo propran pentraĵ-ekspozicion en la gimnazio por knabinoj en la urbo. La elmontro estis bone vizitata de l' urbanoj kaj s-ro Valĉanov estas ricevinta multajn gratulojn kaj kuraĝigojn de l' vizitintoj.

La lernantoj en ambaŭ gimnazioj, reala kaj komerca, fervore laboras por esp.

La 10-an de februaro la C. Komitato ŝarĝis s-ron Mitkov viziti urbon Plovdiv por aktivigi la esp-an societon en tiu urbo. Li tuj forveturis Plovdiv'on, kie li renkontis iujn el la membroj de la societo, kiujn li admonis labori por esperanto en tiu granba urbo de l' reĝlando. En la rubriko „enlanda vivo“ de nia gazeto estas videbla la movado de l' nova komitato de l' societo en Plovdiv. Estis enkasigitaj ankaŭ kelkaj abonpagoj por Bulg. Esperantisto.

La 11-an de februaro la sekretario estis en Stara-Zagora. Tie li konstatis, ke la societo estas disciplinita, ĝiaj membroj fervore laboras por la disvastigo de esperanto. Baldaŭ oni malfermos kurson.

Есперантски новини

На нашия старъ съидейникъ, г. Ив. Х. Кръстановъ (ул. 6. Септемврий, 2—IV, София) ше бжде много приятно, ако съидейници отъ провинцията го посетятъ и имъ покаже нѣкои ценни и рѣдки нѣща изъ есперантската книжнина.

Приветствия за подобрения нашъ органъ получаваме не само отъ България, но и отъ чужбина. Ето напр. що ни пише есперантската писателка г-жа Марта Луи-Пети отъ Дижонъ: „Вашиятъ Бѣлг. Есп. е очарователно и интересно списание, което не ме очудва, като виждамъ кой е главниятъ му сътрудникъ“.

Централниятъ комитетъ на Бѣл. Еспер. Съюзъ съобщава, че пропаганднитъ афиши сж изчерпани и такива нѣма да се изпрацатъ.

Дирекцията на Парижкия па наиръ, който ше се състои отъ 9. до

24. май т. г. и ше обема 8,000 изложители е издалъ проспекти, афиши, марки и легитимни карти (за отстѣпъ по желѣзницитѣ) на есперанто. Працатъ се безплатно при поискване отъ: Foire de Paris, 23, rue N. D. des Victoires, Paris, France.

„Международна конференция за въвеждане Есперанто въ училището и практиката“ се организира отъ 19. до 24. май т. г. въ Виена. Тя ше стане подъ покровителството на австрийския президентъ г. Вилхелмъ Микласъ и подъ почетното председателство на канцлера на републиката г. Д-ръ Енгелбертъ Долфусъ. Министерството на Търговията и Съобщенията е турило на разположение необходимитѣ парични срдства за подготвителнитѣ работи. Поканени сж да участвуватъ хиляди висши учреждения отъ

областта на просвѣтата и търговията отъ всички страни. (Нашето М-во на Външ. Раб. потвърди това съ писмо до Д-вото).

Държавни изпити за учителска и за езикова способност по есперанто ще се произведатъ въ началото на м. априль 1934 г. въ Виена.

Есперантски институти сж се основали въ Швейцария и Франция съ участието на видни професори.

Нашитъ Австрийски съидейници възнамѣряватъ да поканятъ 27-ия всесвѣтски есп. конгресъ въ своята страна и предлагатъ живописнитъ градове Залцбургъ или Инсбрукъ.

Радио-станцията въ Бърно (Чехосл.) е уредила есп. курсъ за своитъ театрални артисти, за да има способни лица при есперантски представления.

Международната Криминална комисия на събранието си въ Виена е решила да постави въпроса за употребата на междун. езикъ въ дневния редъ на близкия съборъ, който ще стане презъ пролѣтъта 1934.

Дирекцията на Нидерландскитъ пощи, телеграфи и телефони е изработила метални надписи; „Тукъ се говори есперанто“, които сж окачени на всѣко гише, дето дежурува чиновникъ-есперантистъ. А въ Нидерландия има стотици пощенци, които говорятъ есперанто, а още по-голѣмо число го изучава въ специални курсове за пощенци.

Лионскитъ и Сентъ-Етиенскитъ градски съвети сж гласували искане, щото френското правителство да въведе преподаването на есп. въ училищата.

Отъ направената анкета за есп. въ великобританскитъ училища се вижда, че есперанто сега се преподава *официално* въ 27 учплища въ Англия, отъ които 14 основни съ 655 ученици и 13 срѣдни съ 351 ученици. Неофициални курсове има много повече. Негде сами кралскитъ инспектори сж искали въвеждането на есперанто, убедени въ педагогичната му стойност. Стремятъ се да впишатъ есперанто и въ програмата на зрѣлостнитъ изпити.

Международниятъ есп. музей въ Виена е билъ посетенъ отъ регента на Лихтенщайнъ принцъ Франкъ съ принцеса Елза.

Уелскиятъ принцъ (английскиятъ престолонаследникъ) е посетилъ есперантскитъ курсове на 15. дек. — деня на Заменхофъ — и много се е заинтересувалъ отъ езика и движението. Подарили му учебникъ и почналъ да чете библията на есперанто. Известно е, че шведскиятъ принцъ Карлъ е компетентенъ есперантистъ, той е билъ приетъ напоследъкъ отъ японскитъ есперантисти, а нѣкога испанскиятъ кралъ Алфонсъ XIII държеше наздравна есперанто.

Литовското есп. дружество е издало на есп. петоактната трагедия „*Любовта е по-силна отъ смъртта*“ отъ Янисъ Раинисъ (1865—1929) отпечатана въ 2000 екз. въ държавната печатница, съ въведение, карта и много илюстрации за пропаганда на страната си. Въ края е помѣстенъ списъкъ на 1000 лица, на които е изпратена безплатно, почвайки отъ председателя на литовската република Албертъ Квиезисъ, председателя на сейма, министъръ-председателя, държавния контрольоръ, разнитъ министри, писатели (мжду които прочутата Аспазия), военни, учени и др. и свършвайки съ отборъ литавски и чуждестранни есперантисти, между които отъ България личатъ имената на г. г. Ат. Д. Атанасовъ и Ив. Х. Кръстановъ.

Нѣкои видни пацифисти сж се заели да заинтересуватъ членоветъ на „*Обществото на Народитъ*“ да работятъ и за взаимното опознаване и обикване на народитъ чрезъ есперанто, като ефикасно срѣдство за мира, а не само да спорятъ за голѣмината на топоветъ и смъртността на газоветъ..., защото войната трѣбва не да се регулира, а да се направи невъзможна.

Полскиятъ Турингъ-клубъ е основалъ *есперантска секция*, като е подчерталъ, че туристътъ непременно трѣбва да бжде есперантистъ и отворилъ есп. курсове за своитъ членове. Тоя фактъ има голѣмо значение за нашето дѣло като се знае, че полскиятъ Турингъ-клубъ е една отъ най-важнитъ и богати организации, въ която влизатъ най-виднитъ поляци. Нека споменемъ мимоходомъ само това, че председателътъ му е прочутиятъ сенаторъ и бившъ министъръ на Външнитъ работи г. Августъ Залески.

De la redakcio

Esperanta jubileato

La redakcio de B. E. gratulas S-ron Ivan H. Krestanov, el Pirdop, okaze de lia 30-jara fidela esperantisteco. Li vivu longe kaj fiere montru al la skeptikuloj, ke laboro nur laboro por internacia kompreniĝo meritas laŭdojn.

Bulgarujo estas feliĉa havi ankoraŭ kelkajn malnovajn esp. pionirojn.

Lasthore. Nia blinda hungara samideano *Imre Ungar*, mondkonata pianvirtuozo, donis du koncertojn en *Sofia* kaj rikoltis nesongitajn laŭrojn, estante sesfoje bisita. Ni tutkore gratulas lin kaj gardos por ĉiam dankmemoron pri lia dieca muziko.

KIEL MI FARIĜIS ESPERANTISTO

En tiu ĉi rubriko ĉiu leganto povas rakonti mallonge la historion de sia esperantistiĝo. La plej bonaj estos publikigitaj.

† Niaj mortintoj

D-ro **ĤRISTO TOTEV RJAĤOVSKI**, malnova esp. pioniro, nask. 1881, aŭtoro de esp. broŝuro, eldoninto de „Trumpetisto“ k. „Bulg. Esperantisto“ (de 1906-907), en v. Levski.

Konstantin Vasilev, 60-jara, naskita en vil. Orehovec, Sersko, Makedonio. Li estis patro de nia fervora samideano Iv. Konstantinov de urbo T.-Pazarĝik

Dormu en paco!

Nian kondolencon al la funebr. familioj!

Recenzejo

Ĝus aperis „Filozofa vortaro“, kompilita de d-ro St. Kamaryt. Eldonis Myraviaj Esperanto Pioniroj Olomouc, Ĉ. S. R. 8 p. 10+1. Presis Hanácká Knihtiskárna, Olomouc.

La verko estas dediĉita al la brila memoro de modela pioniro — profesoro Théophile Cart, prezidinto de Esperanto Akademio.

La libro estas presita bele. Ĝia stilo estas perfekta. La verko estas vortara traktato, kie estas esprimitaj la sencoj

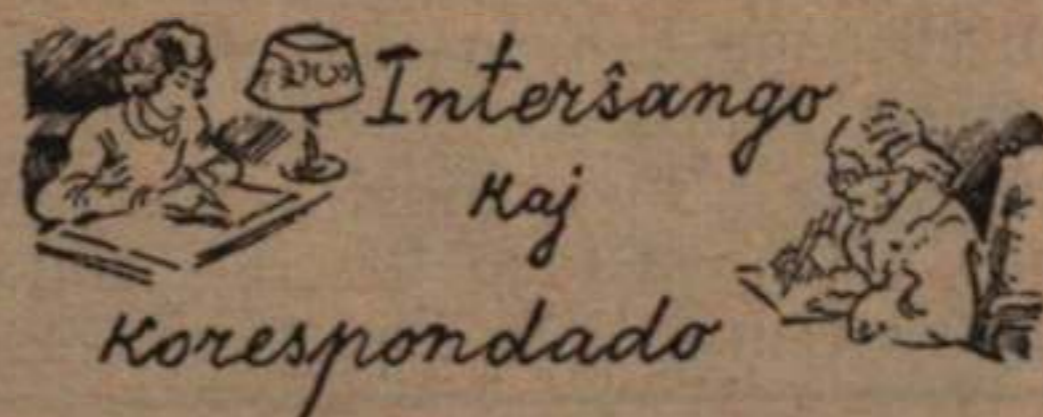
de filozofia terminaro. La klarigoj estas faritaj de spertulo, tial la vortaro estas ŝatinda gvidlibro por ĉiu esperantisto ne nur por komprenado de filozofiaj verkaĵoj, sed ankaŭ por ĝusta komprenado de de l'ĉiutaga scienca kaj ordinara legaĵo plena je abstraktaj terminoj, kies signifo estas komprenebla nur de homoj detale instruitaj. Ni varmege rekomendas la verkon. Ĝia prezo ne estas signita. P. Jordanov

Frateco — Heroldo de la nova tempo kaj de la novaj komprenoj, montranta al la homoj tute novajn metodojn por la solvo de la malfacilaj mondproblemoj.

Kondukas la homon al la fonto de la vivo instigante en li deziron al laŭnatura vivo kaj al la profundaj sekretaj scioj, kiuj malkovras al la homo novajn horizontojn, novan kampon por laboro — la vera, la esenca laboro de ĉiu racia homo.

Abcnkotizo por Bulgarujo 10 leva, por eksterlando 1 sv. fr. aŭ 4 int. respondkuponojn. Adreso: At. Nikolov, Sevlievo, Bulgarujo. Petu specimenon.

— Esperanto-kursa lernolibreto por memlernantoj, 1-a volumeto. Preso kaj eldono propra de Stjepan Mišak, Šabaniye Mahallesi № 68, Adana, Turkujo, 1933, paĝoj 86, formato 8×10 cm., prezo 25 piastrojn aŭ 2 respondkuponojn.

1. S-ro Albert J. Gelhang, 3 Little O' Grand Street, Albert Park S. b. 6 Melbourne, Viktoria, Aŭstralio.

2. S-ro Roland Boschat, 20 avenue Jean-Baptiste - Clément, Boulogne-Billancourt, (Seine) Francujo.

3. S-ro Woodroff W. Bryne, 177 Barksdale Drive, Atlanta, Georgia, Usono.

4. F-no Sigejuki Toama, Murakamima tomachi, Jwahune-gun. Niigata-ken, Japanujo.

5. S-ro G. Dehterev, Omutninsk, Vjatka, Sovetio.

6. S-ro I. Couche, Kensington Drill Hall, Adelaide, Sud-Aŭstralio.

7. S-ro Košuta Josip, Sesana-Trieste, Italujo — korespondas precipe kun junaj fraŭnoj, kiuj intencas viziti Italujon.

8. S-ro D. Iliev, str. G. Kondalov 31, Plovdiv, Bulgarujo, k. ĉ. I. L. Pk. kaj gazetoj.

9. Dek gelernantoj deziras korespondadi pri diversaj temoj. Adreso: M. Ru-sev, str. Pirot, № 340, Tirnovo, Bulgarujo.

vujo Orienta (febr.), La Socialisto (febr.), La Suda Stelo (dec.), Svenska Arbetar Esperantisten (jan.), Svenska Esperanto — Tidnigen (jan., febr.), Turismi Teatja (jan.), Valenciennes (dec.), Vegetarano (nov.-dec.), Verda Mondo (febr.).

Adjektivo — Прилагателно

Всички прилагателни въ единствено число и въ всички родове окончаватъ на -а: bona добъръ, bela красивъ, nigra черенъ: bona patrino добра майка, bela infano красиво дете, nigra koko черенъ пѣтелъ. Въ множествено число къмъ окончанието -а се прибавя, както и у съществителнитѣ, -j: bonaj patrinoj добри майки, belaj infanoj красиви деца, nigraj kokoj черни пѣтли.

Сравнителна степенъ се образува съ помощъ на думата pli (по) и malpli (по-малко), а превъзходната la plej (най) и la malplej (най-малко). „Отколкото“ се превежда съ „ol“, а „изъ“ — „el“. Pli blanka ol neĝo по-бѣлъ отколкото снѣга. Li estas la plej diligenta el ni той е най-прилежниятъ изъ насъ. Ŝi estas malpli bela тя е по-малко красива. Li estas la malplej diligenta el ni той е най-малко прилежниятъ изъ насъ.

Упражнение 3. Bona. Bela. Blanka. Nova. Vera. Dika. Verda. Sana knabo. Bela tago. La dentoj de leono estas akraj. La tero estas ronda, la ĉielo estas blua. La floroj estas blankaj. La lernantoj estas diligentaj. La diligentaj lernantoj. Hundo estas pli forta ol kato. Petro estas la plej juna kaj la plej diligenta. La rozo estas la plej bela el la floroj. La urba aero estas la malplej pura.

ESPERANTO

— граматика, 2 пълни речника, читанка — повече отъ 550 стр. само за 105 лв. препоръчано: **Кръстановъ, 6. Септемврий, 2, София**

Ricevitaj gazetoj

Argentina Esperantisto (nov.-dec.), Aŭstria Esp. (jan.), Belga Esp. (dec.), British Esp. (febr.), Bulteno de Intern. Scienca Asocio Esp. (jan.), La Esp. gazeto (jan.), Espero katolika (dec.), Esperanto de UEA (jan., febr.), Esperanto bladet (jan.), Esperanto-Relations (jan.), Franca Esp. (febr.), Heroldo de Esp. (28. jan.), Hispana Esp. gazeto (jan., febr.), Internacia Pedagogia Revuo (№ 3. XII), La Movado (Ĉinio, nov.), Nia gazeto (febr.), La nova tago (dec.), Ondo de Daugava (jan.), Pola Esp. (febr.), La Re-

Български Есперантски Съюзъ доставя:

Курсъ по Есперанто — Ат. Д. Атанасовъ — 7-о издание	лв. 25
Учебникъ по Есперанто — Д-ръ Захари Захариевъ	" 55
Есперантски синтаксисъ — Д-ръ Захари Захариевъ	" 22
Практична граматика на Есперанто	" 3
Пъленъ есп.-бълг. и бълг.-есп. речникъ съ граматика — Кръстановъ	" 75
Bulgara Antologio — 250 стр. читанка съ портрети.	" 75
Есперанто ще завладѣе свѣта — Д-ръ Д. Гаврийски	" 12
Възм. женъ и нуженъ ли е международенъ езикъ — Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ	" 4
Конгресни речи на Заменхофъ 3, 4—5, по	" 2
Портретъ на Заменхофъ 45 на 30 см.	" 10
Есперанто — Д-ръ Ив. Д. Шишмановъ	" 2
Международна конференция за общъ търговски езикъ	" 5